

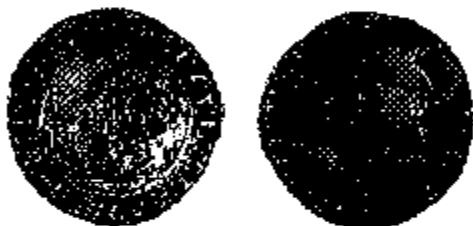
EEN VUURIJZER VAN 1477

UIT HET MUNTHUIS BRUGGE

Tijdens het bewind van Maria van Bourgondië (1477-1482) werden te Brugge 480.860 vuurijzers geslagen.

Tot nog toe blijken alleen exemplaren met het jaartal 1480 vermeld te zijn (D. d. P. XVIII, 71-72 ; VG-H 40-3) (1).

In mijn verzameling bevindt zich volgend exemplaar met het jaartal 1477 :

Vz. : naar links gewende zittende leeuw houdt een schild met het wapen van Maria van Bourgondië ; in de afsnede, een tandwieletje van een ruiterspoor : rondom, tussen twee parelcirkels :

† MARIA † DVCISSA † BG † COMIT † FLAND

Kz. : driedubbel bebladerd kruis met in het centrum een lilie ; rondom, tussen twee parelcirkels :

HEREDIC : HEREDITATIS : 1477

Op vuurijzers van 1480 eindigt het voorzijdeomschrift op FL of FLA , en is het tandwieletje in de afsnede vervangen door een klaverblaadje onder de poot van de leeuw.

Dit tandwieletje komt reeds voor op de munten van Karel de Stoute, die te Brugge geslagen werden ingevolge de ordonnantie van 27 oktober 1474. Aanvankelijk behield Maria van Bourgondië het muntsysteem van haar vader : in 1477 en het grootste gedeelte van 1478 werden dezelfde munttypes verder aangemunt ; enkel de naam KAROLVS werd vervangen door MARIA en de titel DVX door DVCISSA.

Op de munten van 1479 en op een gedeelte van deze van 1478 en 1480 bevindt zich geen muntmeesterteken. Het weglaten van het tandwieletje zou wellicht kunnen het gevolg zijn van de ordonnantie van 12 oktober 1478 die de koers van de munten met 12,5% verhoogde, maar de juiste reden voor die weglating is nog niet met zekerheid bewezen.

Zoals gebruikelijk werd op 17 november 1480 het Brugs munthuis opnieuw verpacht voor een periode van drie jaar. Op 5 december kreeg de nieuwe muntmeester, Nicolas le Vingrateur (of le Brugleterre) opdracht om met de muntslag aan te vangen. Deze uitgifte werd gekenmerkt met een klaverblaadje zoals dat op het vuurijzer van 1480 voorkomt. Men vindt het op alle gouden en zilveren munten van 1481 doch slechts op een gedeelte van deze met het jaartal 1480.

Tot deze emissie behoort ook de kwart groot zonder jaartal die elders in dit jaarboek wordt beschreven (2), en waarvan een exemplaar als "onuitgegeven" aangeboden werd op de veiling Williams van 29 november 1986.

Eentweede exemplaar van dit type bevindt zich in de verzameling van de heer E. Vandercammen. Het klaverblaadje bevindt zich onderaan de Romcinese letter M.

De muntslag te Brugge werd op 6 april 1481 stopgezet.

Maria van Bourgondië verongelukte op 27 maart 1482 en Vlaanderen ging over naar de minderjarige zoon Filips de Schone, onder het voogdijschap van zijn vader, Maximiliaan van Oostenrijk. Tijdens de opstand tegen Maximiliaan werd het Vlaams munthuis naar Gent overgebracht.

Hoewel het muntstelsel onveranderd bleef en Nicolas le Vingneur van 18 juli 1482 tot 24 april 1484 eveneens in Gent de functie van muntmeester bleef uitoefenen, is het klaverblad niet te vinden op de munten van Filips de Schone maar alleenlijk op de munten van Maria van Bourgondië. Het zou wel kunnen dat vanwege de afkeer voor Maximiliaan, zowel van de Gentenaars als van de Bruggelingen, men gedurende die periode voortging munten te slaan op naam van de overleden gravin.

NOTEN

1. D.J.P. = L. DESCHAMPS DE PAS, *Essai sur l'histoire monétaire des comtes de Flandre de la Maison de Bourgogne in Revue Numismatique*, 1851.
V.G.H. = H. ENNO VAN GELDER et M. HOC, *Les monnaies des Pays-Bas bourguignons et espagnols 1434-1713*, Amsterdam, 1960.
2. Zie artikel in dit jaarboek van J. DE MEY, *Zeldzame of nog niet gepubliceerde munten van de Nederlanden*.

Luc VAN DEN BROECKE